

КЪМР-ни ПАРЛАМЕНТИНДЕ

Баш борчубуз – къолайсызланы къоруулауду

КЪМР-ни Парламентини Урунуу, социальный политика эм саулук саклау жаны бла комитети социальный магъаналы вопросланы таммалуу ючюн жууагылды. Ол санда адмланлы жашуу къолайларын игилендирүү, халкыны иш бла жалчытыу, айлыкъ хакыны къобитүү, жашуу эгерге жерлик ахаччы бек аз влечин тохташдыруу, сакталаны, урунуу ветеранларыны, къолайсызланы сейирлерни къоруулау жаны бла вопроса бардыла. Бу кыйын да, магъаналы да жумушла къалай тоутурулгандарын билер мурат бла комитети председатели Жанатыйлы Салим бла башбардырган-басым.

Салим Алиевич, КЪМР-ни Парламентини жыйынында «КЪМР-де республиканы къырал укрежденилде ишленгени айлыкъ хакъларыны юсюнден» законуны проекти сюсюлгенди эмда къабыл илгенди. Аны магъанасын анылатсагъыз эмда:

Салим Алиевич

- 2009 жылда КЪМР-ни Правительствоосуна право актларыны тиийишликте битеу республиканы къырал организацияла бла укрежденилде ишчилерини айлыкъ хакъларын телеуно отраслевой системасына къичгенди. Ол иш хакъны къобейтер мурат бла этилгенди. Бусагъатда «КЪМР-ни къырал укрежденилдеринде ишленгени айлыкъ хакъларыны юсюнден» 2005 жылда къабыл этилген республиканы закон ишлемейди.

Башында белгиленген закон-проект РФ-ни Урунуу кодексине тиийишликте хазырланганды. Ол къырал укрежденилде ишленгени хакъларын телеуно юсюнден республиканы праву актыны мурдорларын шендидо болумга къелишдир мурат бла къабыл этилгенди.

- «КЪМР-де санларынды къылула социальный, транспорт, инженер инфраструктураны объекттери, информация эм саяз бла тийгизгенди хайырланчыра этуионо юсюнден» республиканы законуны жарашдыруу жаны бла иш къалай барады?

- Законны проекти редакциясын хазырлауанда, битеу жууагы ведомстволарны бир оммага келтири мурат бла ишчи комиссия къураганды. КЪМР-ни Правительствоосу эмда сакъат-

ланы республиканы жамауат организациялары бла келишгенден сора проекти Парламентини пленар жыйыныуна чыгъарлыкъбыз. Документде санларынды къылуу адамла социальный магъаналары болгъан объекте, транспорт, саяз бла чырмаууз хайырланчыра амалла къурунуу, къылулары болгъанла, кеслерни аллына къалмай, жамауатдан айырымлазма этуионо юслеринден айтылады.

- Улуу Хорлапны 65-жыллыгыны белгилеуе къалай хазырланасъыз?

- Комитет 1941-1945 жылда Улуу Ата журт урушуну ветеранларыны бла анга къатышханлары социальный жаны бла жумушлары эмда къараллы жанында болушлыкъ къалай тамамлангандарын дайым да тингенлей турады.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Гран-при

«Шахматчыла Нальчикни энди бек уста танийдыла»

Ыйык кон Нальчикде «Синдика» оюлда ФИДЕ-ни тишируулары араларында Гран-прины ючюн кезуюу къууаччы халда ачылганды. Бек алга битеудуни шахмат федерацияны башчысы, Къалмукъ Республиканы Президенти Кирсан Илюмжинову, КЪМР-ни Правительствоосуны Председателини биринчи орунбасары Мурат Тхазапиевни, КЪМР-ни спорт эм туризм министри Аслан Афаунову къатышы бардырылганды.

Биринчи соруну журналист Кирсан Николаевичке бергенди. Эки жыл мындан алгъа ол ФИДЕ-ни жыйыныуна тишируулары араларында чемпионат Нальчикде бардырыллыкды дегенди, кепле аны къайда болганын, картагъа къаран, излеп башлаган эдиле. «Биогонлюке бизни ара шахарыбызны шахмат дунияда иги танийдыла?» - деген соругъа жууап бере, ол былай айткъанды:

- Шахматчыла Къабарты-Малкъарны уста танийдыла. Нальчикде кезуюу чемпионат къачан боллукъу деп сорганла да бардыла. Бери келирге сюйгенле кепдоло, нек дегенде сиз къонакъ байлауагъыз бла шахматлагъа сюймеклигииз бла ФИДЕ-ни башчыларына, шахматчылагъа да кесигизни сюйгоренсиз.

Солдан онгга: Аслан Афаунов, Кирсан Илюмжинов, Мурат Тхазапиев.

Гран-приге къатышхан гротмейстерлени юслеринден соругъа жууап бере, турнир бек даражалыдан бири болганы себели аны къатышханла да бек куючо шахматчыла, дегенди Илюмжинов. Аны айткъанла кере, бу эришуде хорлагъан «Дунианы чемпионнасы» деген ат ючюн эриширге эркинлик аллыкды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Эришуде башлангандыла

Тюне «Синдика» къонакъ юйде республиканы келген шахматчы тиширула эришуделерин, белгиленгеннича, туюден сора сагъат ючде башлагандыла. Ала алты стола олтурадыла. Тереде болганыча, залда ула тавчы гротмейстер Евгений Шевшиков шахматчылары жоруудерин юсюнден хазар айтды.

СУРАТДА: биринчи ойнагъан къауумладан бири.

Пресс-конференция

«Бир ненча кыйлачы бизни уялтдыла, жарсытдыла»

Озган байрым кон РФ-ни Пенсия фондуны Къабарты-Малкъарда белиюно башчысы Хасанби Шоевге журналистле бла къысха пресс-конференция бардырганды. Аланы сорууларына жууапла берирден ала былай дегенди: «Республиканы Пенсия фондуны ревизияла бардырган комиссиясы бынын февраль айда Баксан району пенсия белиюнде жалган документтеге кере пенсияла бла телеуле берилгенлерин ачыкълагъанды.

РФ-ни Пенсия фондуны КЪМР-де белиюно башчылары ол затны юсюнден республиканы праву саклауу органына терк окуна информация бергенди эм бюджет ача урланганы бла байламлы угуловный иш бардырылды. Следствию оюмуна кере, 2003 жылны сентябрь-октябрь айларында КЪМР-ни Пенсия фондуны Баксан райондагы белиюнде 26 жалган документте кере пенсияла бла телеуле берирге деп жарашдыргандыла.

Тинтиу ишлени кезуюунда 2004 жылда 14-июн январьдан башлап 2010 жылны биринчи январьга дери пенсиячыларыны законсуз къурагъан лицевой счёлтарына Россияни Сфербаныны белиюне аи сайын ача этдюрюлюп, ол а чим болганы тохтадырылмагъан адамны къолуна ахчай берилип турганды. Алдуучулары алай ишлени хатасындан РФ-ни КЪМР-де Пенсия фондуны белиюне алты миллион сом хата тошгенди.

Уголовный иште биогонлюке

КЪМР-де Экономика аманлыкчылыкъга къажуу управлене бла РФ-ни прокуратурасыны Тинтиу ишле бардырган комитетини КЪМР-де белиюно да къарайдыла. Биз алгъа къолубуздан келгенге болушлыкъ этебиз.

Шендидо битеу да район эм шахар управленеяда пенсия базаланы законлукулукларын тинтиу ишле бардырылдыла. Бу биз огуында сагъынган шарт пенсиячыны бла пособиялары телеуле чырмау болушкъ тойлудо. Ол затла, хар замандача, график кере берилликдиле».

Ызы бла журналист Х.Шоевге соругула бергенди. Ала: «Былай шарт жаламда Баксан райондамы болганды, огъесе бирси райондамы да бармыды?» - деп соргандыла. Хасанби Владимирович алай зат бирси райондамы эндиге дери бола турганын, алай а терк ачыкъланганын айткъанды.

Банк аханы телеп турганы эм, анда уа бармыды терслик? - деп соргандыла да болгандыла.

Документле тюз жарашдырылса, банкда ишленген аны елген адам болганы къайдан биллики. Аны себели бизни алыбызда банкны терлиги барды деп айталамыбыз. Алай биогонлюке ол затланы барысына да къаты контроль этерча онгла къурагъанбыз, - дегенди Шоевге.

Ким болганы тохтадырылмагъан адамга, деп айткъаны. Биогонлюке ол белгилими, деген соругуна да бергенди журналистле.

Ахыры 2-чи бетдеди.

БАЙРАМ

Ветеранлары Ростовха ашыргандыла

Тюне Нальчикни темир жук вокзалында Дондагы Ростов шахарга Улуу Ата журт урушда Хорлапны 65-жыллыгыны байрамына къатыштыргъа республиканы бек ветеран кетгенди. Ахкебкеланы Исхакъны, Павел Крывокрысенко, Мурид Кочесокону, Анатолий Малинини, Ахмед Доловну ашыра вокзалга аланы жуукълары, ахулары, туудукълары да келгенди. Ала бла бирге КЪМР-ни аскер комиссары Евгений Харламов эм урунуу, сауатланган куючлен эм право саклауу органыны ветеранларыны жамауат организациясыны председатели Мухамед Шихабов, врач Лариса Барсагова да бардыла.

Мен Ростов шахарга къууаччы барам. Нек деген ары биринчи кере атланганма. Анда бизге жарыкъ тубериклерине да ишексизме. Ветеранлагъа Россияни, республиканы да президенттерини жанында улуу къайгыруулукъ болганын да себезим. Мындан ары да жаш телюно патриот нителде юйретмеге къолубуздан келгени аймагъыз да айтабыз, - дегенди Ахкебкеланы Исхакъ.

Республиканы баргъанла къонакълыкъда бир ненча мен турлукъду. Алагъа Север-Кавказ аскер округу штабында къууаччы халда туберикдиле.

СУРАТДА: Ростовха тебирген ветеранла вокзалда (солдан онгга): Ахмед Долов, Ахкебкеланы Исхакъ, Павел Крывокрысенко, Анатолий Малинин, Мурид Кочесок.

ДАХАТЛАНЫ Марзият.

Жангылыкъла

Ярмарка

Жууаплы атлам
Нальчикни администрациясыны билим беруу департаментини шахарда адамланы иш бла жалчытыу ара бла бирге Сабийлени эм жаш телюно чыгъарманчылыкларыны республиканы юкюнде школун бошагъанла билим беруу жумушлары жалчытыуу ярмаркасын бардырганды. Анга 735 адам къатышкъандыла, ол санда он школдан 677 окуучу эм профессионал билим берген укрежденилде да 58 келгенчи.

Ярмаркагъа къатышханла деп фойеде окуу укреждениланы студентлери кеси къоллары бла этген затладан кетимоч куралганды. Бу ишни бардыргъанла айтханларына кере, усталыкчы сайлау - хар адамны да жашауанда жууаплы атламды, былай ахияла уа алай сайлауу алында тургъанлагъа жангылмагъа себелик этдиле. Школчула республиканы окуу юйлерине кириуню жорууклары бла информация буклетле эм профессионал билим берген укреждениланы справочниклерин да бергенди. Алада ишленген преподавательле уа тамблагъа студентле болушканы сорууларына жууап бергенди.

АСЛАНЛАНЫ Алёна.

Рекреация

Бегиле орнатылдыла

«Примъльбуръ» миллет парк бу кондеде Минги таугъа алтын турист маршрутда бегиле салыу бла къыстуу юрешди. Хар 20-25 метрден тешилген бегилге номерлери бла щитчикле орнатылдыла. Ала эки теппели таугъа ерунго жегилтерикдиле, ахаштыргъа къорыкъ тойлудо. Хар номер ары ерунго маршрутуну къысы уастаксында болганы билдирлики, жытыраукъ лента уа кече жолдан таймагъа болушуркуула.

Аны бла бирге алынгын сезон да башланганды эм адамланы биринчи къауумлары миллет паркны учуз турмагъан ол жумушларына бюсюрегелерин билдиргенди. Жаламда щитчиклени сатып алыргъа 40 минг сом къоратылганды. Алай, андан сора да, аланы техниканы болушугуу бла жерлерине элтип, ледоруб бла бузга бегитирге керекди.

Паркны жуукъ заманга планларына кере, маршрутуну тап халга келтириу эм таугъа ерунго кере къошакъ жумушла этуу мындан ары да бардырыллыкдыла.

ТЕМПИРЛАНЫ Анатолий.

Концерт

Унутылмазлыкъ жырлары айтхандыла

Ыйык кон малкъар халкыны «Алан» жамауат организациясында келгенде деп РФ-ни сыйлы артисткасы Тауекланы Галина жырларга юйретген жашла бла къызыла концерт програмаларын къргъаттенди.

Север Кавказыны Искусстволарны кърал институтун бошагъан эм анда окуу тургъан Къабарты-Малкъар докъланы Зухра, Гиса Алибеков, Чабарланы Алёна, Оксана Амшокова, Закураланы Ренат да кеслерни ариу ауазлары бла уруш жылланы жырларын айтхандыла. Жаш артистле залда олтурганла толкъун къарсла бла тобегенди.

Тауекланы Галина уа Къабарты-Малкъарны Зухраны Улуу Ата журт урушха жораланган бир жыры дискге жаздырып, Москвада бардырыллыкъ «Хорлапны жаз башы» деген Битеуросый конкурсахъ жибергенди да билдиргенди.

ХОПЛАНЫ Марзият.

Жазылуу

Багъалы жамауат!

Биринчи апрельден 2010 жылны экинчи жарымына жазылуу кампания барды.
«Заман» газетте сиз саязны къайсы почта белиюнде да жазылырга болушкъ багъасы торленмегенди, алгъыннгылай къалады - 356 сом 10 копек.

Бизни индексибиз - 51532

Сбербанк кредит ставкаларын тошюргенди
2 бет

Игиликте эмда суймекликте табынган жазыучу
3 бет

Белгисиз солдатаны да сыйлы кёрюрге
4 бет

Аскер махтаулыкуну жоллары бла
4 бет

